

ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ - ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΥ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ο προσδιορισμός του τόπου εκφέρεται γενικά με εμπρόθετη αιτιατική ή αφαιρετική. Ειδικότερα έχουμε και τις εξής περιπτώσεις:

1. Στάση σε τόπο

Η στάση σε τόπο δηλώνεται:

- με τοπικά επιρρήματα (*ibi, hic, illic*)
- με την πρόθεση *in* + αφαιρετική (*in Italiā*)
- με απλή γενική ή αφαιρετική

Απλή γενική, όταν έχουμε ονόματα πόλεων (ή μικρών νησιών) α΄ και β΄ κλίσης ενικού αριθμού.

Απλή αφαιρετική, όταν έχουμε ονόματα πόλεων (ή μικρών νησιών) α΄ και β΄ κλίσης πληθυντικού αριθμού ή γ΄ κλίσης οποιουδήποτε αριθμού.

π.χ. *sum Romae, sum Ephesi, sum Athenis, sum Carthagine*

Σημείωση:

*Χρησιμοποιείται απλή αφαιρετική για τη δήλωση του τόπου, όταν ο τόπος έχει μπροστά του προσδιορισμό και κυρίως το επίθετο *totus* και την αντωνυμία *ipse*.*

π.χ. *totis castris, ipsa Romā*

2. Κίνηση προς τόπο

Η κίνηση προς τόπο δηλώνεται:

- με τις προθέσεις *in, ad* + αιτιατική
- με απλή αιτιατική, όταν έχουμε ονόματα πόλεων (ή μικρών νησιών).

π.χ. *eo in Asiam, eo in Italiam, eo Romam, eo Carthaginem*

3. Κίνηση από τόπο

Η κίνηση από τόπο δηλώνεται:

- με τοπικά επιρρήματα (*inde, illuc, quo*)

- με τις προθέσεις ab, ex, de + αφαιρετική
- με απλή αφαιρετική, όταν έχουμε όνοματά πόλεων (ή μικρών νησιών).

π.χ. venio ex Asiā, venio ab Italiā, venio Romā, venio Carthagine

σημείωση 1: Τρεις τύποι του ουσιαστικού *domus* χρησιμοποιούνται επιρρηματικά ως προσδιορισμοί του τόπου:

domi = στο σπίτι, στην πατρίδα (στάση σε τόπο) [αρχ. οἴκοι]

domum = στο σπίτι, στην πατρίδα (κίνηση σε τόπο) [αρχ. οἴκαδε]

domo = από το σπίτι, από την πατρίδα (απομάκρυνση) [αρχ. οἴκοθεν]

σημείωση 2: Στο κείμενο 34 υπάρχει εμπρόθετος προσδιορισμός της στάσης σε τόπο με όνομα πόλης (*in Literno*). Στη συγκεκριμένη περίπτωση δηλώνεται όχι η πόλη, αλλά η ευρύτερη περιοχή, όπου βρισκόταν η έπαυλη του Σκιπίωνα.

Β΄ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΧΡΟΝΟΥ

Ο χρόνος δηλώνεται με τους εξής τρόπους:

1. με επιρρήματα (*postea, iam, tum, nunc, deinceps, mox, diu, semper*). Τα επιρρήματα *post* και *ante* συνοδευόμενα από αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς δηλώνουν το πόσο μετά ή πόσο πριν συνέβη κάτι.

π.χ. *paulo post* = λίγο αργότερα [23], *paucis ante diebus* = πριν από λίγες μέρες

2. με εμπρόθετους προσδιορισμούς

π.χ. *post victoriam* = μετά τη νίκη [29], *ante tertium diem* = πριν από 3 ημέρες [25]

3. με χρονικές προτάσεις.
4. με χρονικές μετοχές.
5. με πλάγιες πτώσεις.

Πιο συγκεκριμένα:

- με απλή αφαιρετική για να δηλωθεί το πότε έγινε κάτι. π.χ. *quodam die* = κάποια μέρα [25]
- με απλή αιτιατική για να δηλωθεί το πόση διάρκεια είχε. π.χ. *paucos menses* = για λίγους μήνες [28]
- με απλή αφαιρετική για να δηλωθεί το μέσα σε πόσο χρόνο ή ύστερα από πόσο χρόνο έγινε κάτι.

π.χ. qmo Carthago deleta est = κατά τη διάρκεια του οποίου η Καρχηδόνα καταστράφηκε [25]

Ημερομηνία τροποποίησης: 30/09/2011